Εὐλάβεια πρὸς τὸν Ἅγιον Ἀνδρέαν πρέπει νὰ εἶναι τὸ μοναδικὸν χαρακτηριστικὸν τῆς σημερινῆς ἱστορικῆς διὰ τὰς Πάτρας ἡμέρας.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Τιμᾶται σήμερον μόνον ἡ μνήμη τοῦ Πολιούχου. Κάθε ἄλλη ἐκδήλωσις θὰ ἀποτελέση ἀσέβειαν, ἀλλὰ καὶ ἔλλειψιν κατανοήσεως τῆς ἱερωτάτης Στιγμῆς.

Η ΤΙΜΙΑ ΚΕΦΑΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΜΑΣ

ΑΠΡΟΣΜΕΤΡΗΤΟΣ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ

Τοῦ πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως πανοσ. ἀρχιμ. ΙΕΡΟΘΕΟΥ ΤΣΑΝΤΙΛΗ

Δ' (τελευταῖον)

Πρέπει νὰ τελειώσωμεν. Καὶ ὅμως δὲν ἀνεγράφη κάτι ἐλάχιστον, ἀσήμαντον, ἂν θεωρηθῇ ἀσήμαντος μονὰς ὁ «ἕνας» ἄνθρωπος. Δὲν ἀνεγράφη ἡ σημασία τῆς ἐπανακομιδῆς διὰ τὸν ἕνα ἄνθρωπον καὶ κατ' ἐξοχὴν διὰ τὸν ἕνα ἄνθρωπον τῆς πόλεως αὐτῆς, πρὸ τοῦ ὁποίου θὰ σταθῇ ὁ Πολιοῦχος Ἀπόστολος «ἐνώπιος ἐνωπίῳ» κατὰ τὴν μεγάλην ἡμέραν τῆς 26ης Σεπτεμβρίου. Ἐλάχιστον τὸ χαρακτηρίζομεν, ἀλλὰ ποσοτικῶς μόνον, δι' αὐτὸ τοῦ ἀφιεροῦμεν τὸν μικρότερον χῶρον. Μέγιστον, ὅμως, τὸ θεωροῦμεν ποιοτικῶς, δι' αὐτὸ τοῦ δίδομεν τὴν σπουδαιοτέραν θέσιν ἐνὸς κειμένου, τὴν ἀκροτελεύτιον. Τοιουτοτρόπως, δι' αὐτοῦ προσμένομεν νὰ ἐπιτευχθῇ — διὰ νὰ ἐνθυμηθῶμεν μίαν μαθηματικὴν ἀλήθειαν — «τὸ μέγιστον διὰ τοῦ ἐλαχίστου». Καί, πράγματι. Μόνον ὅταν εἰς αὐτὸ τὸ ἀσήμαντον θέμα τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου δοθῇ ἡ ἁρμόζουσα προσοχή, τότε ὅλα τὰ προγενεστέρως σημειωθέντα προσλαμβάνουν οὐσιαστικὸν περιεχόμενον καὶ ἀξίαν καὶ δὲν ἀφίπτανται ὡς «ἔπεα πτερόεντα».

Ὁ ἕνας ἄνθρωπος! Ἀσύλληπτος ἡ ἀξία του. Οἱοσδήποτε τὴν ἠγνόησε συνετρίβη. Δι' αὐτὸ ὁ Κύριος δὲν ἀπευθύνεται εἰς τὰ πλήθη, ἀλλὰ εἰς τὸν ἕνα ἄνθρωπον. Αὐτός, λοιπόν, ὁ ἕνας, ὁ καθεὶς ἰδιαιτέρως, καλεῖται νὰ ἑτοιμάσῃ τὸν θρόνον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἀναπαύεται τοῦ λοιποῦ ὁ Ἀπόστολος. Καλεῖται νὰ συμβάλῃ ὁλοψύχως, διότι ὁ θρόνος αὐτὸς θὰ εἶναι πολυτιμότατος, κατεσκευασμένος ἀπὸ τὸ πλέον ἀγνὸν καὶ καθαρὸν μέταλλον. Πρέπει νὰ κατονομάσω τὸν θρόνον, διότι ἴσως παρερμηνευθοῦν οἱ λόγοι μου. Ποῖος ἀμφιβάλλει; Ἔχει γραφῇ κάπου ἕνα συγκινητικὸν περιστατικόν: Ἐπληγώθη εἰς μίαν μάχην εἰς τὴν καρδίαν ὁ σωματοφύλαξ τοῦ Ναπολέοντος. Ὁ χειρουργὸς μὲ τὸ νυστέρι του ἔσχισε τὸ πληγωμένο μέρος καὶ σκυμμένος ὅπως ἦτο εἰς τὸ στῆθος τοῦ πιστοῦ στρατιώτου, τὸν ἤκουσε ποὺ ψιθύριζε: «Ἕνα πόντο πιὸ βαθειά, γιατρέ μου, καὶ θὰ βρῆτε τὸν αὐτοκράτορα». Αὐτὴν τὴν θέσιν, αὐτὸν τὸν θρόνον ἐνοστάλγει καὶ ὁ Πολιοῦχος εἰς τὴν ξένην Ρωμαϊκὴν γῆν εὑρισκόμενος. Αὐτὸ τὸ νόημα ἔχει ἡ φράσις, ποὺ μᾶς ἀπευθύνεται: «Γλέ μου, δός μοι τὴν καρδίαν».

Ἀλλὰ τὸ πολύτιμον μέταλλον αὐτοῦ τοῦ θρόνου πρέπει νὰ ἀγνισθῇ. Νὰ καθαρθῇ διὰ τοῦ μυστηρίου τῆς ἐξομολογήσεως, νὰ πλησθῇ ἀγάπης, καλωσύνης, συγγνώμης, ἀγνότητος, δικαιοσύνης, σωφροσύνης καὶ εὐλαβείας, ὥστε κατὰ τὴν περίλαμπρον ἡμέραν τῆς 26ης Σεπτεμβρίου νὰ μετάσχῃ τοῦ Πασχαλίου Δείπνου τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου. Οἰκογένεια τῆς πόλεως, πατέρας ἢ μητέρα, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἢ κατὰ τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας τοῦ τεσσερακονθημέρου τῶν λειτουργιῶν δὲν θὰ συμμετάσχουν ἢ δὲν θὰ ὁδηγήσουν διὰ τῆς καταλλήλου διοδόν του, τὰ ἱμάτια καὶ οἱ τάπητες, τὰ σμέρτα καὶ τὰ βάϊα, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ καλύψωμεν τὰς ὁδοὺς διὰ νὰ διέλθῃ ἡ Ἀρχοντία Του, τὸ θυμίαμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀνέρχεται ἀπὸ τῶν ἐξωστῶν τῶν οἰκιῶν μας, ἡ ἀπόλυτος σιωπή, ἡ συντριβή, τὰ «Κύριε ἐλέησον», τὰ σιγαλὰ δάκρυα μὲ τὰ ὁποῖα θὰ τὸν λιτανεύσωμεν μέχρι τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Του, δὲν θὰ ἀποτελοῦν παρὰ ἔκφρασιν αὐτῆς τῆς καθαρᾶς καρδίας, ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ὁποίας θὰ τοῦ ἐπαναλαμβάνωμεν ἀπαύστως: «Ἐλθέ, Οὐράνιε Ἄρχοντα, καὶ σκήνωσον ἐν ἡμῖν...».

Ὦ! Σὺ ἡ μία ψυχή, ἡ μία καρδία τῆς πόλεως αὐτῆς — νὰ μποροῦσε ὅλη ἡ πόλις νὰ γινόταν μία καρδία, μία ἁγία καρδία τὴν ἡμέραν ἐκείνην, πόσον τελεία θὰ ἦτο ἡ ὑποδοχὴ τοῦ Πολιούχου! Σύ, ποὺ ἀποτελεῖς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς καὶ τὸν πλέον ἀριστουργηματικὸν Ἱ. Ναὸν διὰ τὸν Πρωτόκλητον μαθητήν Του, μὴ μείνῃς «ἐσφραγισμένη» εἰς τὸν «παλαιὸν ἄνθρωπον» τὰς ἡμέρας αὐτάς. «Ἔγειραι ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν». Διὰ σὲ ἐπαναπατρίζεται εἰς τὴν πόλιν τοῦ μαρτυρίου του ὁ θεῖος Πολιοῦχος,

●——ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛΙΔΑ

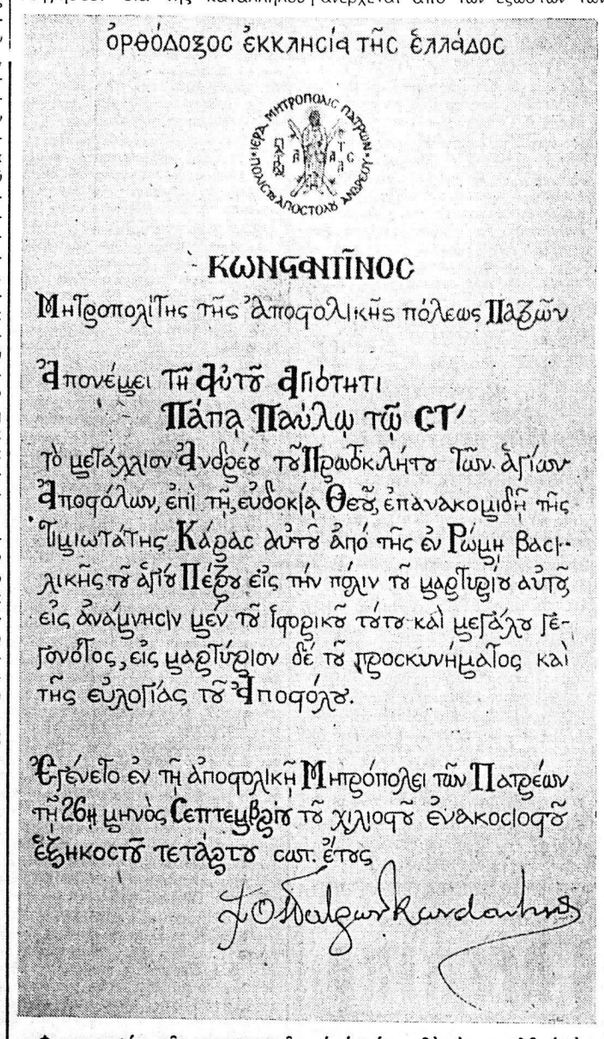

Φωτογραφία τῆς περγαμηνῆς, ἡ ὁποία θὰ ἀποσταλῇ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου πρὸς τὸν Πάπαν Παῦλον τὸν ϛον, συνοδευούσης τὸ μετάλλιον τοῦ Πρωτοκλήτου τῶν Μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ, Πολιούχου μας, τὸ ὁποῖον θὰ ἀπονεμηθῇ εἰς τὸν Ποντίφηκα, τιμῆς ἕνεκεν, διὰ τὴν ἱστορικὴν ἀπόφασίν του περὶ ἐπιστροφῆς τῆς σεπτῆς Κάρας τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

ΜΗΠΩΣ ΞΕΡΕΤΕ ΤΙ ΕΙΝΑΙ
Η ΥΨΟΥΣ;
★
ΘΑ ΤΟ ΜΑΘΕΤΕ ΣΤΙΣ 5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΚΑΤΑΝΥΞΙΣ

Ἐπὶ τῇ ἀποδόσει τοῦ σεπτοῦ κειμηλίου

Τοῦ κ. ΗΛΙΑ ΜΠΟΓΔΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, δικηγόρου

Ὡς θαυμαστὸν τὸ Ὄνομα Κυρίου τοῦ ἀνατείλαντος ἡμῖν ἡμέραν ἀγαλλιάσεως «κρείσσονα ὑπὲρ χιλιάδας».

Σήμερον, «Δικαιοσύνη ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ διέκυψε» καὶ κατηύγασε ἡμῶν τὰς καρδίας· ὅτι «οὐκ ἐπελάθετο Κύριος τῆς ὑπομονῆς τῶν πενήτων».

Σήμερον, ὁ Εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, Παράκλητον ἀνταπέδωκε τῷ φιλοχρίστῳ λαῷ Αὐτοῦ, τὴν ἀκηράσιον τοῦ Πρωτοκλήτου Κάραν.

Σήμερον, ἡ τοῦ Ἀνδρέου Κορυφή, ἐξ ἱεροῦ κευθμῶνος ἀνέθορε καὶ τῆς ἀχλύος τὸν ζόφον διέλυσε, τὴν δὲ ἱερὰν ἡμῶν πόλιν ἀϊδίῳ φωτὶ κατεφαίδρυνε.

Σήμερον, ἥλιος ἐκ δυσμῶν ἀνέτειλε καὶ ἀγωσύνης δωρεὰν τὰς καρδίας ἡμῶν ἐνέπλησε.

Σήμερον, ἡ Δωδεκάμορφος τῶν Ἀποστάλων Ὁμήγυρις, κοινῇ μετὰ τῶν Πατέρων, ὕμνοις καὶ θυμιάμασι καὶ μυρσίναις, ἀτίμητον ἐκδέχονται θησαύρισμα, τὴν πανακήρατον Ἀνδρέου Κεφαλήν.

Σήμερον, ὁ περικλεὴς τοῦ Πολιούχου Ναός, τῇ ὑπονοστούσῃ πανσέπτῳ Κεφαλῇ, ὡς διαδήματι μαρμαίροντι καταγλαΐζεται.

Σήμερον, ξενίας εὐλαβεστάτης τὸ πλήρωμα ἤκει καὶ θησαυρὸς ὁ ἠλλοτριωμένος τῇ οἰκείᾳ λάρνακι ἀνακομίζεται.

Σήμερον, ἐπάλξεις ἄμφω αἱ Ἀποστολικαὶ — Ρώμη καὶ Ἀχαΐα — ἐν ἱερῷ συνάπτονται δεσμῷ καὶ γλυκυτάτῳ.

Σήμερον, Πίου Β' τοῦ ἀοιδίμου Πατρὸς ἡ περιλάλητος ἐπαγγελία θεαρχικῶς πληροῦται, ἐν φθόγγῳ θεορρήμονι Παύλου ΣΤ' τοῦ Ἁγιωτάτου ἐν Πάπαις καὶ ἱερομνήμονος.

Σήμερον, τὸ τῆς Δύσεως Τίμιον Ἱερατεῖον, σεμνοπρεπῶς προπέμπεται τὴν πανσεβάσμιον Ἀνδρέου Κεφαλήν, ἣν πανοικεσίᾳ μεγάλῃ τὸ τῆς Ἑλλάδος θεόλεκτον πλήρωμα γηθοσύνως ὑποδέχεται.

Σήμερον, εὐγνωμοσύνης πρόσρησιν, ὡς χάριν ἀντὶ χάριτος, τῷ χαρὰν ἡμῖν χαρισαμένῳ Ἁγιωτάτῳ τῆς Ρώμης Πατρί, ὁμοφρόνως οἱ τῆς Ἀχαΐας γηγενεῖς προσφέρομεν.

Σήμερον, σύμπας ὁ τῆς Ἀχαΐδος δῆμος, εὐχὰς τῷ Κυρίῳ προσαναπέμπει, πολυχρόνιον ποιήσαι τὸν ἐν Δικαιοσύνῃ καὶ ἀγάπῃ διαλάμψαντα, Ρώμης σεπτὸν Προκαθήμενον, δαυϊτικῶς «εὐαγγελισάμενον δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ».

Εἴη τὸ Ὄνομα τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ δεδοξασμένον εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΗΛ. Σ. ΜΠΟΓΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
Δικηγόρος

Πάτραι 26 Σεπτεμβρίου 1964

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΥΜΝΟΓΡΑΦΟΙ

ΕΠΙ ΤΩ ΝΟΣΤΩ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΛΕΙΨΑΝΟΥ

ΕΓΚΩΜΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΟΛΙΟΥΧΟΝ

Ἐν συνεχείᾳ τοῦ προχθεσινοῦ δημοσιεύματος, παραθέτομεν κατωτέρω τὰς δύο ὑπολοίπους Στάσεις τῶν Ἐγκωμίων, τὰ ὁποῖα συνέγραψεν, ἐπὶ τῇ μεταφορᾷ εἰς Πάτρας τῆς τιμίας Κάρας, διὰ τὸν Πολιοῦχον μας ὁ διευθυντὴς τοῦ Γ.Ε.Α.)Β6 πανοσ. ἀρχιμανδρίτης Εὐθύμιος Ἐλευθεριάδης:

Ἐγκωμίων ἀντίφωνον β'
«ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ»
Ἡ ἀκροστιχὶς: Ἀνδρέαν ὑμνῶ Εὐθύμιος

Ἄξιον ἐστὶ τὸν Πρωτόκλητον ὑμνεῖν Ἀνδρέαν τὸν ἐπὶ Σταυροῦ τὰς χεῖρας ἐκτείναντα καὶ κρατύναντα τὸ κράτος τοῦ Χριστοῦ.

Νῦν πᾶσα Ἑλλὰς μεγαλύνεται λαμπρῶς καὶ χαίρει κάραν ἀνακτῶσα τὴν πάνσεπτον, Πρωτοκλήτου τοῦ ἐνδόξου Μαθητοῦ.

Δῆμος εὐκλεής, τῶν Πατρέων νῦν πανηγυρίζει τοῦ Ἀνδρέου κάραν τὴν πάνσεπτον δεξιούμενος ὡς θεῖον θησαυρόν.

Ρώμη καὶ Ἀγκών, νῦν ἀσπάζονται Πατρέων πόλιν, ἐπανευραμένην κόσμον αὐτῆς, τὴν ἀπέκδημον Ἀνδρέου κορυφήν.

Ἔχει Οὐρανός, τὸ μακάριον, Ἀνδρέου, Πνεῦμα, ἔχει καὶ Πατρέων ἡ πόλις νῦν θείαν κάραν καὶ περίκλυτον Ναόν.

Ἄρον κύκλῳ νῦν σοῦ τὰ ὄμματα ἡ Ἀχαΐα, καὶ ἰδὲ τὰ πλήθη τῶν εὐσεβῶν, συνελθόντα εἰς Ἀνδρέου ὑπαντήν.

Νῦν ὁ Οὐρανός, καὶ ἡ γῆ Ἑλλάδος χαίρει μέγα, καὶ πανευλαβῶς ὑποδέχεται, τὴν Ἀνδρέου θείαν κάραν εὐπρεπῶς.

Ὕμνους ἱερούς, παρ' ἡμῶν, θεῖε Ἀνδρέα, δέχου, οὓς ἐκ πόθου νῦν ἀναμέλπομεν καὶ διάσωζε ἡμᾶς ἐκ τῶν δεινῶν.

Μεῖνον μεθ' ἡμῶν τοῦ λοιποῦ, Ἀνδρέα Πάτερ, ὁδηγῶν, ποιμαίνων, φρουρῶν ἡμᾶς, ὡς Προστάτης, πολιοῦχος τε στερρός.

Νέον Σου ναὸν ἐγκαινίζων, ὦ Ἀνδρέα, ἥκεις, ὃν πηγὴν θαυμάτων ἀνάδειξον, στερεῶν ἡμᾶς τῇ πίστει τοῦ Χριστοῦ.

Ὦ τῆς ἱερᾶς, ἣν ἐπόθησαν, στιγμῆς Πατέρες καὶ κατηξιώθημεν νῦν ἡμεῖς ἐπανόδου τῆς Ἀνδρέου κορυφῆς.

Ἔφθασε λοιπὸν τὸ παμπόθητον νόστιμον ἦμαρ καὶ αἱ Πάτραι πάλιν ἐνδύονται τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς καὶ τὴν χαράν.

Ὕψωσον φωνήν, εὐσεβὴς δῆμος Πατρέων, καὶ Ἀνδρέαν νῦν σὸν Διδάσκαλον, πολιοῦχόν τε ὑπόδεξε λαμπρῶς.

Θωμᾶ Βασιλεῦ, νῦν μὴ θρήνει, ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, ὅτι τὸ κειμήλιον καταλέλοιπας θαυματόβρυτον Ἀνδρέου κεφαλήν.

Ὕψιστε Θεέ, τὰ ἀρχαῖα δεῖξον ἐλέη, ἐφ' ἡμῖν ὀρθῶς Σὲ δοξάζουσι καὶ τιμῶσι Σὸν Ἀνδρέαν τὸν κλητόν.

Μνήσθητι ἡμῶν, τῶν ὑμνούντων Σου, θεῖε Ἀνδρέα, τῆς τιμίας κάρας ἐπάνοδον ἐν ὥρᾳ τῆς ἐξόδου τῇ φρικτῇ.

Ἴασε λαοῦ, τοῦ τιμῶντος Σε, Πάτερ Ἀνδρέα, τῆς ψυχῆς καὶ πνεύματος τὰ νοσήματα προσκηνοῦντος τὴν Σὴν κάραν τὴν σεπτήν.

Ὁ μόνος Θεός, ὁ ἐν τρισὶν ζῶν ἀεὶ προσώποις, ταῖς λιταῖς Ἀνδρέου διάσωζε τὸν λαόν Σου ἀπὸ πάσης ἀπειλῆς.

Σῶζε ἐκ δεινῶν Ὀρθοδόξων τὸ Γένος, Παρθένε, Στρατηγὸν Ὑπέρμαχον, γνωριζόντων Σε καὶ Παντάνασσαν Μητέρα τοῦ Θεοῦ.

Ἀντίφωνον γ'
«ΑΙ ΓΕΝΕΑΙ ΠΑΣΑΙ»
Ἀκροστιχὶς: «Ἄδω Ἀνδρέαν Εὐθύμιος»

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι μακαρίζομέν Σε Πρωτόκλητε Ἀνδρέα.

Δεῦρο Ἀχαΐα, ὕμνοις ἐγκωμίοις σὸν Φωτιστὴν δέχου.

Ὡς ἀγαθῶν μηνύτωρ, ἐπάνελθε, Ἀνδρέα, εἰς Πάτρας, τὴν Σὴν πόλιν.

Ἴασετε πρεσβῦται μετὰ τῶν νεωτέρων Ἀνδρέου θεῖον νόστον.

Νόστον ἀπὸ αἰώνων ποθοῦντες Σου Ἀνδρέα, νῦν εὐφημοῦμεν πάντες.

Δέχου, ὄν, ἐλπίδι καὶ πόθῳ τοῦ Σοῦ νόστου, ἠγείραμεν ναόν Σου.

Ρύου δὲ Σὴν πόλιν καὶ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, Ἀνδρέα, ἐκ κινδύνων.

Εἴσελθε νῦν, Πάτερ, εἰς δρόμον ἱερόν Σου, περίκλυτον Ἀνδρέα.

Ἀφθόνως δὲ χορήγει, Ἀνδρέα, τὰς ἱάσεις τοῖς σοῖς πιστοῖς ἱκέταις.

Νῦν συγχάρητέ μοι, ἡ τῶν Πατρέων κράζει, Ρώμῃ καὶ τῇ Ἀγκῶνι.

Εὗρον — γὰρ ὃν — ἐθρήνουν μέγαν θησαυρόν μου, Ἀνδρέου θείαν κάραν.

Θεὲ Πατέρων Σῶτερ, Ἀνδρέου Σου πρεσβείαις, σῶζε ἡμῶν τὸ Ἔθνος.

Ὕψιστε Παντοκράτορ, Ἀνδρέου μεσιτείαις εὐλόγει τὸν λαόν Σου.

Μνήσθητι δὲ εὐσπλάχνως ἁπάντων τῶν τιμώντων Ἀνδρέαν τὸν Σὸν φίλον.

Ἴδοιμεν Σὲ πάντες ἐν Οὐρανοῖς, Ἀνδρέα, εὐχαῖς Σου, σεσωσμένοι.

Ὁ ζῶν Θεός, Τριάς μου, Ἀνδρέου ταῖς πρεσβείαις φρούρει Πατρέων πόλιν.

Σκέπε καὶ ὁδήγει, Παντάνασσα Παρθένε, τὰ τέκνα Σου εὐσπλάχνως.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΤΙΜΙΑΝ ΚΑΡΑΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΟΥ ΜΑΣ

ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΜΕΝΟΝ ΘΗΣΑΥΡΟΝ

Τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΠΟΥΡΑ

Συμπληρώνων τὰ σημειώματα ποὺ ἔγραψα διὰ τὸν ἐπιστρεφόμενον θησαυρὸν τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου καὶ τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν «Πελοπόννησον» τὴν 12, 19, 26 Ἰουλίου, ὡς καὶ 2 καὶ 9 Αὐγούστου ἐ. ἔ., προσθέτω καὶ ὅ,τι ἄλλο διεπίστωσα κατὰ τὸ πρόσφατον εἰς Ρώμην ταξίδιόν μου, ἐν σχέσει μὲ τὸ μέρος τοῦ ναοῦ, ὅπου εὑρίσκετο τοποθετημένη ἡ ἁγία Κάρα τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου ἀπὸ τοῦ 1848.

Ὡς γνωστόν, μετὰ τὴν μεταφορὰν τῆς Ἁγίας Κάρας ἀπὸ Πάτρας εἰς Ρώμην, αὕτη ἐτοποθετήθη, ἀφοῦ ὑπέστη διαφόρους μετακινήσεις, τελικῶς, εἰς τὴν Βασιλικὴν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ὅπου ὁ ἐκτεταμένος θόλος τοῦ ναοῦ ὑποστηρίζεται ὑπὸ τεσσάρων πυλώνων, πενταγώνων ἀκανονίστων, ἕκαστος τῶν ὁποίων κατὰ τὴν πρόσοψιν ἀποβλέπει εἰς τὴν μεγάλην ἐξομολόγησιν καὶ ἔχει μίαν μεγάλην κόγχην, ὅπου εἶναι τοποθετημένον ἄγαλμα.

Ἐπὶ ἑκάστου τῶν τεσσάρων ἀγαλμάτων ὑπάρχουσι αἱ σεβασταὶ στοαί, καλούμεναι στοαὶ τῶν Λειψάνων, ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶχον ὁρισθῆ νὰ περιέχουσι τὰ ἐπισημότερα Λείψανα τῆς Βασιλικῆς Ἐκκλησίας, δηλ. τὸ Ἅγιον Πρόσωπον, τὸν Τίμιον Σταυρόν, τὴν Ἱερὰν Λόγχην καὶ τὴν Κάραν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου. Ταῦτα τὰ Λείψανα ἔπρεπε νὰ εἶναι τοποθετημένα ἕκαστον εἰς τὴν στοάν, ἡ ὁποία ἐπίκειται τοῦ ἀγάλματος τοῦ ἀνταποκρινομένου Ἁγίου.

Βορειοδυτικῶς, ἔπρεπε νὰ εἶναι τὰ Ἅγια Λείψανα τοῦ Τιμίου Σταυροῦ εἰς τὴν γωνίαν ἐκείνην εἶναι τὸ ἄγαλμα τῆς Ἁγίας Ἑλένης, δυτικομεσημβρινῶς τοῦ Ἁγίου Προσώπου καὶ μεσημβρινοανατολικῶς ἡ Κάρα τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, βορειοανατολικῶς δὲ ἡ τῆς Ἱερᾶς Λόγχης.

Ἀλλὰ ὁ Πάπας Παῦλος Ε' κατὰ τὸ 1606 ἔθεσε τὸ Ἅγιον Πρόσωπον καὶ τὴν Ἱερὰν Λόγχην εἰς τὴν μεσημβρινοδυτικὴν στοὰν ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τῆς Βερονίκης. Κατὰ τὸ 1617 ἐτοποθέτησε τὴν Κάραν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου εἰς τὴν βορειοδυτικὴν στοὰν τῆς Ἁγίας Ἑλένης.

Κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1848, κλαπεῖσα ἡ Ἁγία Κάρα μετὰ τῆς ἱερᾶς θήκης, ἐπανευρέθη ὑπὸ τοῦ Πάπα Πίου Η' καὶ ἐπανεφέρθη εἰς τὸ Βατικανὸν καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τὴν προτέραν θέσιν, δηλαδὴ εἰς τὴν βορειοδυτικὴν στοὰν τῆς ἐξομολογήσεως, ὅπου μέχρι τώρα ἐπανεπαύετο.

Καὶ αὐτὰ μὲν γράφει ὁ ἱστορικός μας Θωμόπουλος ἀπὸ τὸν Nibby (Roma 1838).

Τὴν 23ην τοῦ μηνὸς Ἰουνίου ἐ. ἔ., παραμονὴν τῆς ἑορτῆς τοῦ Γενεσίου τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ὁ Πάπας Παῦλος ὁ ΣΤ' προέβη, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν ἑξῆς κοσμοϊστορικήν, μεταξὺ ἄλλων, ἀνακοίνωσιν:

«...Τὸ γεγονὸς εἶναι τοῦτο: ἡ Βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἀποδεχομένη τὴν αἴτησιν τοῦ Ὀρθοδόξου Μητροπολίτου Πατρῶν Σεβασμ. κ. Κωνσταντίνου, θὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς τὴν ἕδραν ταύτην Ἱερὸν Λείψανον ἀνεκτιμήτου ἀξίας, τὴν Ἱερὰν Κάραν τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου. Τὸ πολύτιμον τοῦτο κειμήλιον εἶχον ἐμπιστευθῆ εἰς τὸν προκάτοχον ἡμῶν Πάπαν Πίον Β', ὁ ὁποῖος τὸ παρέλαβεν ὑπὸ εἰδικὰς ἱστορικὰς συνθήκας τὴν 12ην Ἀπριλίου 1462 πρὸς διαφύλαξιν παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐπιστραφῇ μίαν ἡμέραν, ὅταν θὰ εὐδοκήσῃ ὁ Κύριος, ὡς ἀναφέρει ὁ ἴδιος ὁ Πάπας εἰς τὰ «Commentarii rerum Memorabilium», ἔνθα περιέχεται ἡ αὐτοβιογραφία του...».

Τὰ αὐτὰ μοὶ ἐπανέλαβεν ὁ Πάπας Παῦλος ὁ ΣΤ', ὅταν μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ μὲ δεχθῇ εἰς τὸ θέρετρόν του πρὸ μηνὸς καὶ νὰ μὲ βεβαιώσῃ, ὅτι ἡ ἐπαναφορὰ πλέον ἦτο γεγονός, ὅτι παρήγγειλε βαρύτιμον χρυσῆν Λειψανοθήκην καὶ ὅτι εἶναι πολὺ εὐτυχής, διότι πραγματοποιεῖ αὐτὸ ποὺ εἶχεν ὑποσχεθῆ ὁ προκάτοχός του Πάπας Πῖος ὁ Β'.

Αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς νὰ εὐχαριστήσω καὶ πάλιν τόσον αὐτόν, ὅσον καὶ τὸν ἀρχιμανδρίτην John Long, ποὺ μοῦ παρέσχον κάθε εὐκολίαν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Βατικανοῦ, γιὰ νὰ συγκεντρώσω κάθε ἱστορικὴν πηγὴν ποὺ μὲ ἐνδιέφερε διὰ τὸ θέμα τῆς Ἁγίας Κάρας.

Ἀλλὰ καὶ ἡ σεπτὴ Κορυφὴ τῆς Ὀρθοδοξίας μας, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἀθηναγόρας εἰς πρόσφατον ἐπιστολήν του πρὸς ἐμὲ γράφει τὰ ἀκόλουθα διὰ τὸν ἐπιστρεφόμενον θησαυρόν: «Ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ἀπασχολοῦν τὴν ὑμετέραν ἐλλογιμότητα ζήτημα, γνωρίζομεν ὅτι τὸ γεγονὸς τῆς ἐπιστροφῆς τῆς τιμίας Κάρας τοῦ ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου εἰς τὴν πόλιν τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ, εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν συγκινητικὴ τῆς νέας στροφῆς τῆς σεβασμίας Καθολικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰς ἀρχαίας ἀδελφικὰς σχέσεις αὐτῆς μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου, ἐκδήλωσις ἣν ὀφείλομεν ὅπως ἐκτιμήσωμεν δεόντως, θεωροῦντες ὡς εὐλογίαν Θεοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀναγνώρισις καὶ δικαία ἀμοιβὴ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τῶν Πατρέων διὰ τὴν ἀφοσίωσιν αὐτοῦ, διὰ τὴν πίστιν, ἣν ἐκήρυξεν ὁ Ἀπόστολος Ἀνδρέας εἰς τοὺς προγόνους αὐτοῦ καὶ διὰ τὴν διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἀξιολόγησιν τοῦ αἵματος τοῦ Πρωτοκλήτου καὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ σημερινοῦ περιλάμπρου Ἱεροῦ αὐτοῦ Ναοῦ.

»Ἐπὶ τῷ ἱστορικῷ τούτῳ γεγονότι ἐξεφράσαμεν τηλεγραφικῶς θερμὰς εὐχαριστίας πρὸς

●——ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛΙΔΑ

ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΙΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ

Ἀπὸ τῆς πρωΐας τοῦ Σαββάτου μέχρι τῆς ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς θὰ λειτουργῇ εἰδικὴ ὑπηρεσία ἐξευρέσεως καταλυμάτων διὰ τὴν διανυκτέρευσιν τῶν ἐξ ἄλλων πόλεων ἐπισκεπτῶν μας διὰ τὰς ἑορτὰς τῆς μετακομιδῆς τῆς κάρας τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου, εἰς τὸ Τουριστικὸν Περίπτερον (πλατεῖα Τριῶν Συμμάχων), τηλ. 45—40. Κλίναι θ' ἀναπτυχθοῦν εἰς ὅλα τὰ ξενοδοχεῖα καὶ θὰ διατεθοῦν καὶ εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας.

Δρομολόγια ὑπεραστικῶν λεωφορείων συνεχῶς κατὰ τὰς ἄνω ἡμέρας εἰς ὅλας τὰς γραμμὰς καὶ μετ' ἐπιστροφῆς.

ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΝ
ΣΩΤΗΡΧΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΛΠΑΦΛΕΣΣΑ - ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ - ΤΗΛ. 27 - 77

Πᾶμε σιοῦ ΡΑΛΛΗ
ἐκεῖ θά τά βροῦμε ὅλα